

5te Landstingsmand for 7de Kredts (Skeel) i Hjørring Enighed allerede nu erklære, at de ville stemme mod Loven. Saaledes allerede ved en Sags 1ste Behandling at erklære sig mod en Lov, naagtet man mener, at hvad der findes i Loven er rigtigt, alene af Hensyn til, hvad der ikke findes i den, som det ene af de ærede Medlemmer (Skeel) yttrede, er en meget usædvanlig Fremgangsmaade, som tyder paa, at det neppe vil lykkes mig at komme til Enighed med det ærede Medlem. Hans Erklæring imod Loven paa dette Standpunkt og støttet paa de Grunde, han anførte, er virkelig Noget, man kun meget sjelden træffer paa, og vidner jo om en fast Beslutning om at ville stemme imod den i ethvert Tilfælde og hvilke Forandringer den tværtimod maatte modtage under Sagens videre Fremme. Netop deri ligger det Sjeldne og Særegne i denne aabenhjertige og frimodige Erklæring ved Sagens 1ste Behandling, at den fremkommer paa et Stadium, hvor Loven endnu ikke foreligger i den endelige Skikkelse, og at man saaledes strax opgiver alt Haab om at kunne bringe Forandringer ind i Loven. Jeg maa meget beklage, at en saadan Erklæring er fremkommen paa dette Standpunkt; den synes ikke at stemme med en rigtig Opfattelse af Lovgivningsvirksomhedens sædvanlige Princip, som jo er det, at man, naar en Reform ikke kan opnaaes i den fulde Udstrækning, hvori man ønsker den, dog tager imod Arbejder, der virke hen imod Maalet, om de ogsaa ikke kunne anses for at indeholde Alt, hvad der kunde ønskes. Jeg kan ikke opgive den Overbevisning, at, naar man i denne Lov seer paa Sagen selv og hverken seer hen til Kirkeforfatningen eller til andre Ting, f. Ex. til Stof for sin Virksomhed; naar man vil tage Bestemmelserne ganske simpelt og jævnt, som de foreligger, saa vil man finde, at det er i og for sig hensigtsmæssige, nyttige og gavnlige Bestemmelser, hvorved det omhandlede Forhold vil blive ordnet paa en bedre Maade end den, hvorpaa det fortiden er ordnet. Nu kan man sige: „Ja, men det kunde være ordnet endnu bedre.“ Ja, mine Herrer, det er jo den store Grundsætning, at man ikke for at faae det Bedste skal slyde det Bedre fra sig, ikke skal vrage en Forbedring, fordi man ikke kan opnaae en endnu større

Forbedring. Vil man ikke følge den Grundsætning, saa vil man komme i en aabenbar Strid med den Fremgangsmaade, Rigsdagen hidtil har fulgt i Behandlingen af Lovgivningsarbejderne. Jeg tør derfor haabe, at da denne Modstand er udgaaet fra en Grundsætning, der staaer i en saa bestemt Modsætning til, hvad der er det Sædvanlige, vil den ikke finde Efterligning hos Mange.

Hvad de enkelte Bemærkninger angaaer, som den ærede 5te Landstingsmand for 7de Kredts (Skeel) anførte, da kan jeg ikke lægge stor Vægt paa disse. Han bemærkede, at naar en Mand kjober en Gaard, vil han ikke tage synnerligt Hensyn til, om Offeret er lagt paa Gaarden med en vis Sum. Jo, det vil han; saasandt som enhver Mand, der kjober en Gaard, beregner Skatterne og Byrderne derpaa, vil det ogsaa skee i dette Tilfælde; han kan ikke vide, hvormange Børn han skal have døbt, hvormange Confirmationer eller Begravelser han faaer; det kan han ikke saaledes gjøre op, men hvormeget den faste Afgift udgjør, det veed han. Det staaer derfor fast, at ved at forandre Offer og Accidenter til en fast Afgift vil man nedsætte de faste Eiendommens Værdi med 10—11 Millioner Rdlr. Men dernæst staaer man aldeles en Streg over den Erindring, jeg gjorde med Hensyn til Sognebaandets Løsning, at nu kan enhver Mand gaae hen med sit Offer til den Præst, han vælger til sin Sjælesørger, hvilket jo, saafremt Offeret lagdes som en fast Afgift paa Eiendommen, ikke vilde staae i hans Magt; det har man ikke berørt med et eneste Ord.

Skal Offeret endelig forvandles til en fast Afgift, lad det da skee paa en jevnere Maade igjennem en Overenskomst imellem Communierne og Regjeringen. Det er den jevneste og sundigste Maade at lægge det i Communernes egen Haand, om man skal gaae i den ene eller den anden Retning.

Jeg kan ikke noksom skjønne paa den Vægt, der er bleven lagt paa nogle af de Ytringer, hvormed jeg ledsagede Lovudkastets Fremlæggelse, nemlig de, der havde Hensyn til Præstegaardenes Avling. De ere næsten blevne betragtede, som om de stode i selve Lovforslaget;